

Sayın Başkan, Meclisimizin değerli üyeleri, Odamızın Şubat ayı olağan Meclis toplantısına hoş geldiniz diyor, hepinizi yönetim kurulu ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Meclis üyeleri,

Son aylarda artan ekonomik sıkıntıları aramızda konuşmak, sizin görüş ve değerlendirmelerinizi almak için bu toplantıyı basına kapalı yapmaya karar verdik. Bazen resmin tamamını görmek kolay olmuyor. Bu yüzden aramızda konuşmak, sizin sektörlerinizde yaşanan sıkıntıları sizin ağızınızdan duymak istedik. Toplantımızın bu açıdan yararlı olacağını umuyorum.

Değerli Meclis üyeleri,

Ocak ayında gelişen ülkelerde yaşanan çalkantılar durulmuş görünüyor. ABD'den gelen son veriler, Amerikan ekonomisinin beklendiği hızda toparlanmadığını gösteriyor. Fed'in parasal genişlemeye fren yapmakta acele etmeyeceği beklentisi küresel piyasaları olumlu etkiliyor. Bu yüzden gelişen ülke paraları ve TL üzerindeki baskı da azaldı. Bu gelişmelerin bize ve diğer gelişen ülkelere biraz zaman kazandıracığı bekleniyor. Ancak, bizim bu zamanı iyi bir biçimde değerlendirmemiz gerekiyor.

Değerli Meclis üyeleri,

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2013-2017 Stratejik Planı'nı 2012'de açıklamıştı. Bu stratejik plan hazırlanırken sektör toplantıları gerçekleştirilmiş, özel sektörün geniş kapsamlı katılımı sağlanmıştı. Açıklanan bu belgede Bakanlığın stratejik amacı; "sanayinin planlı gelişimini sağlamak ve yüksek teknolojiye dayalı, dışa bağımlılığı azaltan ve yüksek katma değerli bir sanayi yapısının oluşumuna öncü olmak" olarak açıklanmıştı. Bunun için Bakanlık; toplantılar ve çalıştaylar düzenlemekte, bütçe ödeneklerinden önemli mali kaynaklar ayırmaktadır. Bakanlığın tüm bu çabalarına rağmen son yıllarda sanayimiz sıkıntı içindedir. İç ve dış pazarlarda artan rekabet, azalan kâr oranları ve düşük verimlilik, sanayicilik yapmayı giderek zorlaştırmaktadır. Sanayiciler, fabrikalarını satıp yüksek rant getiren AVM ve konut inşaatlarına ya da ithalata yöneliyorlar. Çünkü sistem onları buna zorluyor. Bu alanlardaki faaliyetlerin getirisi, bir sanayicinin rüyasında bile göremeyeceği kadar yüksek. Diğer yandan, yatırım ortamını iyileştirecek, sanayinin önünü açacak reformlar hız kesmiştir. Yabancı doğrudan yatırımları ülkemize çekecek hukuki altyapı henüz oluşturulmamıştır. İş Yapma Kolaylığı 2014 Endeksine göre Türkiye 189 ülke arasında 69. sırada yer almıştır.

Alt başlıklar itibarıyla Türkiye, elektrik temini, yatırımcının korunması ve vergi ödeme başlıklarında ilerleme kaydetmiş olup diğer göstergelerde ise gerileme söz konusudur. Birçok alt başlıkta gerilememizin nedeni, başkalarının daha fazla reform yapıp, rekabet güçlerini artırırken bizim reformlarda geri kalmamızdır. Halbuki bizim, küresel rekabet yarışında daha hızlı koşmamız gerekiyor. Bazı örnekler vereceğim. Türkiye 2014 Raporu'nda "işe başlama kolaylığı" alt göstergesinde bir önceki yıla kıyasla 20 basamak gerileyerek 93. sırada yer almıştır. Bu ciddi düşüşün nedeni maliyet ve asgari sermaye tutarındaki artış olmuştur. Türkiye, "inşaat izinleri" göstergesinde 1 basamak gerileyerek 189 ülke arasında 148. sırada yer almıştır. Bu gerileme, bu kapsamda imar planı onayı için azami sürelerin belirlenmesi ve yapı kullanım izin belgesi alınması için gerekli doküman sayısının azaltılmasına yönelik düzenlemelere rağmen yaşanmıştır. "Tapu Kaydı" göstergesinde 189 ülke arasında 50. sırada yer alan Türkiye, bir önceki yıla göre 8 sıra gerilemiştir. Bu gerilemenin nedeni, tapu değişikliği ve diğer harçlardaki artışın getirdiği maliyet artışıdır. Türkiye, "Kredi Temini" alt başlığında bir önceki yıla göre 4 basamak gerileyerek 189 ülke arasında 86. sırada yer almaktadır. "Dış ticaret" alt başlığında Türkiye, 189 ülke arasında 86. sırada yer almıştır. Türkiye'de ihracat işlemleri için 7 doküman gerekiyor, işlemler 13 gün alıyor ve konteyner başına ortalama 990 dolar maliyet üstleniliyor. İthalat işlemleri için 8 doküman gerekiyor, işlemler 14 gün alıyor ve konteyner başına ortalama 1,235 dolar maliyet üstleniliyor. Son altı yıldır dış ticaret alanında Türkiye herhangi bir reform gerçekleştirmemiştir. "Şirket tasfiyesi" sürecinde Türkiye sıralamada 4 sıra gerileyerek 130. sırada yer almıştır. Raporda, Türkiye'nin bu alanda son altı yıldır herhangi bir reform yapmadığı yer almaktadır. Bunlar sadece bazı örnekler. Ülkemizde iş ortamını iyileştirecek, iş yapmayı kolaylaştıracak daha pek çok alan var. Bu alanlarda yapısal reformlara hız vermek gerekmektedir. Aksi takdirde sanayiciye; verimliliğini artır, Ar-Ge ve inovasyona yönel, yüksek katma değerli mallar üreterek kâr oranlarını yükselt demek fazla etkili olmuyor.

Değerli Meclis üyeleri,

Sanayici; makro sorunlarla mücadele etmekten kendi işine bakamıyor. İşletmesini daha etkin, daha verimli, daha yenilikçi ve daha kârlı yapacak adımları atmaya fırsat bulamıyor. Ama bu bir mazeret olamaz. Burada bizim de bir özeleştiri yapmamız gerekiyor.

Üyelerimize sorunları hakkında soru sorduğumuzda; yüksek girdi maliyetleri, ara eleman sıkıntısı, kredi maliyetlerinin yüksekliği gibi genel sorunların dışında fazla görüş gelmiyor. Sanayici, makro sorunlarla uğraşırken işletmesini geliştirecek tedbirler üzerinde yoğunlaşmıyor. Ama böyle yaparak günü kurtaralım derken çağı kaçıırıyoruz. Bu durumun değişmesi gerekiyor. Küresel kriz, sanayi üretiminin önemini gösterdi. Sadece hizmet üreterek ekonominin çarklarını çevirmek, ekonomik büyümeyi sürdürülebilmek mümkün değil. Sanayiye yeniden ekonomik büyümenin ve ekonomik refahın merkezine yerleştirmeliyiz. Ama bunun için öncelikle içinde bulunduğumuz ortamın değişmesi ve ülkemizdeki rant ekonomisinin önüne geçilmesi gerekiyor. Ancak o zaman kaynaklarımızı toprağa ve betona gömmek yerine verimli, sürekli katma değer yaratan alanlara yöneltebilir, sanayimizi yüksek katma değerli yüksek teknoloji ürünlerine yönelterek çağı yakalayabiliriz.

Değerli Meclis üyeleri,

Yaşadığımız kuraklık ciddi boyutlara ulaşmıştır. 20 Şubat itibariyle geçen yıl 9,8 milyar metreküp olan su miktarı bu yıl yarıdan da azına 4,1 milyar metreküpe düşmüştür. Artık, hidroelektrik santralleri kullanarak paçal enerji maliyetlerini düşük tutmak imkanı kalmamıştır. Elektrik üretiminde doğal gaza yüklenmekten başka çare görünmemektedir.

Bu durum, cari açığı artıracaktır. Ayrıca, önümüzdeki günlerde elektrik fiyatlarında ciddi artışlar olacaktır. Bu bize enerjide alternatif kaynaklara yönelmenin ne kadar önemli olduğunu hatırlatmıştır. Biz, maalesef zamanı heba ediyor, fırsatları kaçıırıyoruz.

Dışarıdan hurda demir ithal edip, ithal enerjiyle üretim yapmaya çalışıyoruz.

Halbuki, dünyada faizler düşükken, ana metal sanayiinde, kendi doğal kaynaklarımızı kullanarak üretim yapacak tesisler kurabilirdik. Petrokimya sanayiinde, ara malı ithalatını azaltacak tesisler kurabilirdik. Bütün bu fırsatları değerlendirsek hem yerli katma değeri yükseltip hem de cari açık problemini hafifletebilirdik.

Hâlâ da yapabiliriz.

Değerli Meclis üyeleri,

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son veriyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.